

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Елена Атанасова Бораджиева

на дисертация на тема:

СТРУКТУРА И ОСОБЕНОСТИ НА ОБЩУВАНЕТО В СОЦИАЛНАТА МРЕЖА

**за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област
на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.**

**Професионално направление 3.2. Психология /Възрастна и
педагогическа психология/**

с автор МАРИЯ РУМЕНОВА КАСАПОВА

докторант към катедра „Психология“, Философски факултет

на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград

с научен ръководител: проф. дпсн ЛЮДМИЛ КРЪСТЕВ

1. Данни за дисертанта

Мария Руменова Касапова е родена на 14.03.1988 година. Завършила е бакалавърска и магистърска степен на образование в Югозападен университет „Неофит Рилски“. Бакалавър е по Езикознание и литературознание в професионално направление „Филология“. Магистър е по „Психология“. Работила е две години като педагогически съветник в училище.

Преминала е и е завършила курсове, удостоверени със сертификати: по чуждоезиково обучение с английски език в Американски университет, гр.Благоевград; за разработване и управление на проекти за личностно и кариерно развитие; за личностно и професионално развитие на

педагогическия съветник; за усвояване на алгоритъм за индивидуален подход в психологическото консултиране.

Член е на редакционната колегия на научно списание – *Publicación Científica versión on-line*. Участвала е в една международна конференция, проведена у нас и в две университетски научни конференции.

2. Данни за доктуратурата

От приложените документи няма данни за допуснати нарушения на процедурата за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” по Закона за развитието на академичния състав, по ПЗРАС и Правилника за условията и реда на придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Темата на дисертацията е актуална, а направената апробация на тестови методики по изследвания проблем позволява широкото им приложение в редица научни области като Психология, Социология, Обществени комуникации и информационни науки, Социални дейности, Икономика, Теория и управление на образованието и др.

Основният текст на дисертацията е разположен на 149 страници, структуриран е в увод, три глави, логически свързани, заключение, приноси и литература, състояща се от 9 български издания и 129 чуждестранни. Поради характера на изследването в дисертацията са представени 47 таблици и 17 фигури, които визуализират резултатите и адекватно предхождат анализите им. Коректно, в приложение са представени цялостните методики, във вид готов за ползване.

Първа глава представя теоретичен анализ на общуването в социалната мрежа като акцентите се поставят върху: самостоятелното представяне в социалната мрежа; рекламиране на бизнеса в социалната мрежа; поддържане на междуличностна комуникация в социалната мрежа; развлечения и информираност в социалната мрежа. На базата на различни съвременни психологични направления се търси обяснение на наблюдаваните в социалната мрежа индивидуални, групови и обществени явления. Изводите, които са извлечени се основават на множество приведени мнения и разбирания на автори, чийто публикации по изследваната тематика са цитирани коректно в дисертацията. Намирам за по-подходящо поставянето на въпроса за рекламирането в социалната мрежа да бъде в края на първата глава за да не се нарушава естествената връзка между самостоятелното представяне и поддържане на междуличностната комуникация в социалната мрежа, както и по-логично е, според мен, след информираността да следва рекламиране на бизнеса в социалната мрежа. Независимо от това, подбраните акценти в анализа напълно съответстват на приложната цел на дисертацията да се апробират методики, които изследват поставените и анализирани теоретично проблеми на особеностите на общуване в социалните мрежи.

За разлика от добре изяснените особености на общуването в социалната мрежа, понятието „структура“, което присъства в заглавието на дисертацията, не е изяснено. Не е представен ясно структурен модел на изследваното явление, което, впрочем, е твърде трудна задача за докторант. За това смятам, че по-коректно би било заглавието „Изследване на особености на общуването в социалната мрежа“, тъй като по този начин то ще отразява пълно обема и съдържанието на предложения труд.

Втора глава включва: *целта, задачите, хипотезите*, които са точно и ясно формулирани; *разпределението на изследваните лица*, според участието им в изследването на съответните методики за апробация;

методически инструментариум, който е добре описан и е обосновано приложението му; организацията на изследването, която е добре представена и статистически методи за обработка на резултатите, за избора на които се дава научноиздържано обяснение.

Трета глава обхваща резултатите от апробацията на шест психологични инструмента: Скала за изследване на самостоятелното презентиране на Уилес; Скала за управление на впечатленията на Полус; Рекламна скала на Стюърт и Фърс; въпросник за изследване на междуличностна комуникация на Биенвеню; скала за изследване мотивацията за развлечения на Беард и Регеб; скала за измерване на информационния обмен на Сперка. Приложението им позволява да се проверят и поставените в изследването хипотези. Анализът на резултатите от статистическата обработка е прецизен и онагледен.

В заключението са изведени кратко и точно обобщените изводи.

В желанието си да представи цялостното изследване в рамките на автореферата, Мария Касапова е допуснала той да надмине обичайно приетите размери. Приносите, посочени в автореферата и дисертацията са по-малко от действителните, които могат да се посочат за различни научни области.

4. Приноси

Теоретичните приноси:

➤ Очертани са особености на самостоятелното представяне, междуличностната комуникация и развлеченията в социалната мрежа като са отразени различията по изследваните променливи - пол, семейно положение, степен на образование, трудова заетост и възраст;

➤ Изведени са особености на нагласите спрямо рекламирането на бизнеса и информираността на изследваните лица в условията на социално-медийната среда.

Практико-приложни приноси:

- Апробирани са шест психологически инструмента, които могат да бъдат прилагани у нас;
- Очертаните особености на общуването в социалната мрежа могат да служат за разработване на образователни програми с превантивна насоченост спрямо негативните последствия от прекомерното пребиваване във виртуалното пространство.

5. Публикации

Дисертантът има пет самостоятелни публикации, които са в тематичната област на дисертацията. Три от тях са изнесени на научни конференции и са станали достояние на повече специалисти в областта на психологията. Другите две са включени в Годишник по психология на ЮЗУ „Неофит Рилски“, което предполага, че са рецензирани.

6. Заключение

Дисертационният труд *„Структура и особености на общуването в социалната мрежа“* има всички основания да се счита за собствено научно изследване с неоспорими научно-теоретични и практико-приложни приноси. На това основание давам **положителна оценка** и заявявам своя **положителен вот** за присъждане на Мария Касапова на образователната и научна степен **“ДОКТОР”** по научна специалност *„Възрастова и педагогическа психология“*, в област на висше образование 3. Социални, правни и стопански науки, по професионално направление, 3.2. Психология.

09.03.2017

Подпис:

В.Търново

/проф. д-р Елена Бораджиева/